

Veřejné stráže a jejich role v ochraně životního prostředí

Resumé

Cílem diplomové práce je shrnout postavení a úlohu veřejných stráží v České republice a navrhnout možné právní úpravy, které by napomohly k efektivnějšímu výkonu funkce.

Diplomová práce je členěna do šesti kapitol. První kapitolu tvoří úvod, ve kterém je definován institut veřejné stráže. Druhá kapitola popisuje vývoj právní úpravy veřejné stráže. Třetí a čtvrtá kapitola obsahuje komplexní právní úpravu jednotlivých druhů veřejných stráží a obsahuje jejich srovnání. V páté kapitole je rozebrána právní úprava stráží přírody na Slovensku, v Maďarsku a v Polsku. Závěr práce je v kapitole šesté. Diplomová práce je nejvíce zaměřena na institut stráže přírody, který je v práci porovnán s úpravou zahraniční.

Základní listina práv a svobod ve svém článku 35 stanovuje právo každého na příznivé životní prostředí a zároveň povinnost každého neohrožovat ani nepoškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové přírodní bohatství a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem. Veřejné stráže, složené převážně z dobrovolníků, jsou určeny převážně k dozoru nad ochranou přírody a nad dodržováním zákonů, k tomu jsou vybaveny statutem úřední osoby. Útok na veřejnou stráž při výkonu jejich činnosti tedy bude útokem na úřední osobu, stejně tak překročení jejich pravomocí bude posuzováno jako zneužití pravomoci úřední osoby. Mezi jejich hlavní oprávnění patří zejména pravomoc provádět šetření, požadovat od fyzických osob vysvětlení, ukládat pokuty, omezit osobní svobodu osob jednajících protiprávně. Pokud není veřejná stráž schopna zajistit splnění povinností, které ji ukládá zákon, vlastními silami, je oprávněna požadovat pomoc od Policie České republiky.

Na území české republiky fungují 4 typy veřejných stráží. Jedná se o stráž lesní, rybářskou, mysliveckou a stráž přírody. Nejvíce je diplomová práce zaměřena na úpravu stráže přírody, což je sice institut v rámci veřejných stráží nejmladší, nicméně se jedná o úpravu velmi zajímavou. Stráž přírody je složena ze strážců a zpravodajů a ustanovuje se zejména z řad dobrovolných pracovníků. Mezi hlavní úkoly stráže přírody patří na prvním místě povinnost dohlížet nad dodržováním povinností spojená

s kontrolou dodržování předpisů o ochraně přírody a krajiny. Strážní služba jako taková je zpravidla vykonávána malým počtem strážců, kteří vedle strážní služby zastávají často i další funkci, například jako lesníci. Náplň práce stráže přírody je dále tvořena činnostmi kontrolní, osvětovou, informační a monitorovací.

Institut stráže přírody je dále porovnán s úpravou zahraniční. Jako státy k porovnání jsou vybrány země takzvané Visegrádské čtyřky- Česká republika, Slovensko, Polsko a Maďarsko.